

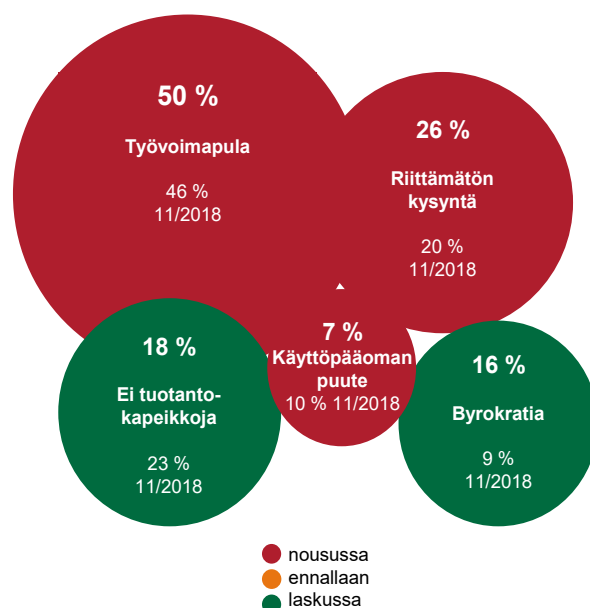
SALDOLUVUT - KAIKKI TOIMIALAT

Talouden näkymät vakaat

Tilanne Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan yritys kentällä on varsin vakaa, kertoo Pohjanmaan kauppakamarin jäsenyritystensä parissa tämän kuun alussa tekemä Business Panel -suhdannekysely. Mittareissa on tapahtunut vain pieniä muutoksia marraskuun mittauksesta. Pelättyä romahdusta tai edes notkahdusta ei mittareissa ole nähtävissä.

Merkittävin muutos on tapahtunut tulevien kuukausien rekrytointinäkymissä. Tämä johtuu ennen kaikkea irtisanomisaikaisissa olevien yritysten määrän selvästä vähenemisestä. Yleinen tunnelma yrityksissä on hieman noussut syksystä. Tämän vuoden liikevaihto-odotukset sen sijaan ovat hiukan viime vuotista heikommät, samoin tilauskanta vuoden takaiseen verrattuna on nyt hiukan ohuempi kuin syksyllä.

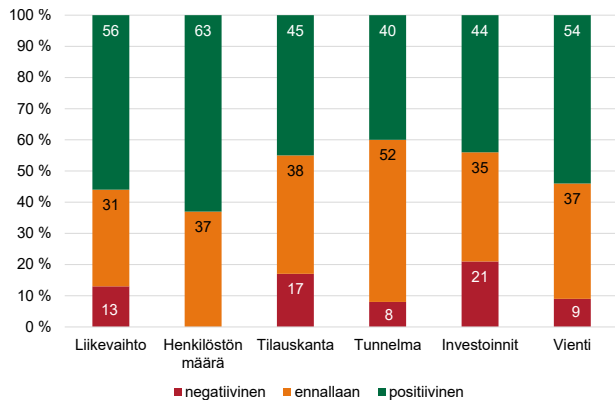
Jo pari vuotta alueemme yrityksiä vaivannut työvoimapula on pahentunut entisestään. Työvoimapulasta kasvun esteenä kertoo nyt 50 prosenttia kaikista yrityksistä (11/18: 46 %). Ammattitaitoisen työvoiman puute on pahin teollisuudessa, jossa se on haitaksi 54 prosentissa yrityksistä (11/18: 48 %). Palvelusektorilla osaajapula jarruttaa kasvua 52 prosentissa yrityksistä ja kaupan alalla 48 prosentissa (11/18: 44 % ja 43 %). Rakennus alalla tilanne on helpottunut selvästi syksystä ja työvoimapula vaivaa tällä hetkellä 41 prosenttia yrityksistä, kun syksyllä siitä kärsi puolet alan yrityksistä.

TOIMINNAN PULLONKAULAT

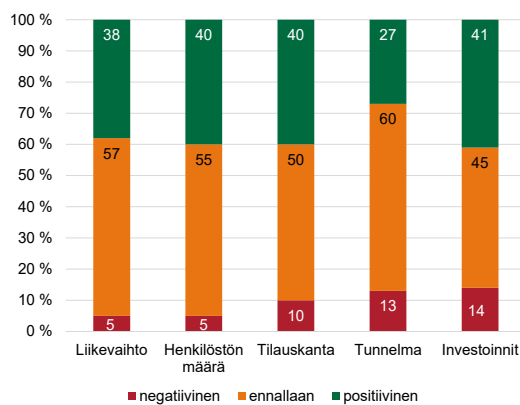
Riittämättömästä kysynnästä kärsivien yritysten määrän on niin ikään kasvanut. Siitä kärsii nyt 26 prosenttia yrityksistä, kun syksyllä kärsijöitä oli joka viides yritys. Byrokratia ja lupa-asiat ovat nousseet yhä useamman yrityksen kasvun jarruksi. Ne jarruttavat kasvua tällä hetkellä 16 prosentissa yrityksistä (11/18: 9 %).

Teollisuus

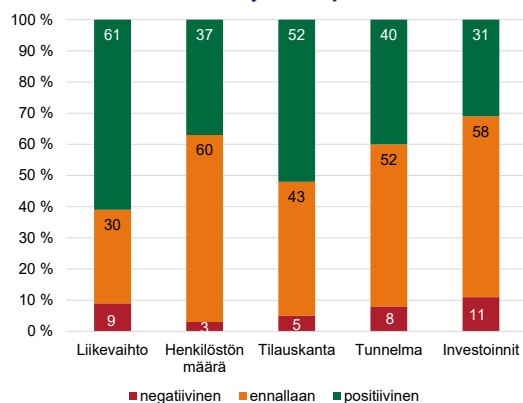
Viime kuukausien julkinen keskustelu talouden heikkenemisestä konkretisoituu teollisuuden vaimentuneissa odotuksissa. Liikevaihto-odotusten saldoluku on heikentynyt syksystä (4/19: 43 vrt 11/18: 65) ja tilaukannat ovat ohentuneet (saldoluku 4/19: 28 vrt 11/18: 50). Kuitenkin 56 prosenttia uskoo liikevaihdon olevan viime vuotta suurempi ja 32 prosenttia arvioi sen säilyvän samalla tasolla. Teollisuuden henkilöstötilanne näyttää erittäin positiiviselta eikä yksikään vastanneista ole aikeissa irtisanoa henkilöstöään, rekrytointiaikeissa on 63 prosenttia. Investointien saldoluku on heikentynyt selvästi, mutta silti 80 prosenttia arvioi investointien kasvavan tai vähintään säilyvän viime vuotisella tasolla. Vientiodotukset ovat niin ikään heikentyneet, silti 91 prosenttia arvioi viennin vähintään säilyvän viime vuoden tasolla. Tunnelma teollisuudessa on varsin hyvä, saldoluku on 32.

Rakentaminen

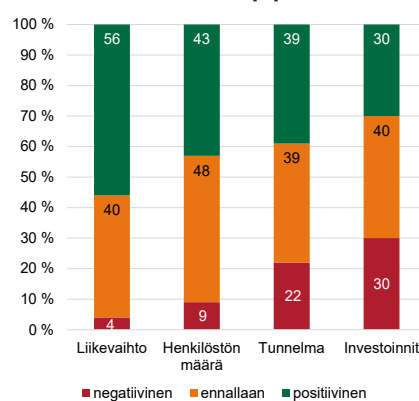
Rakennusala on tunnetusti suhdanneherkkä ja reagoi talouden muutoksiin nopeasti. Rakennusalan tilanne onkin näyttänyt epävarmalta kahdessa edellisessä mittauksessa. Näkymät ja luottamus ovat nyt selvästi parantuneet ja tilanne näyttää vakaammalta. Alan kaikkien mittareiden saldoluku on parantunut syksystä. 60 prosenttia alan vastaajista kertoo tunnelman alalla olevan normaali, ja 27 prosenttia pitää tunnelmaa optimistisena tai erittäin optimistisena. Rakennusalan kaikissa mittareissa leimallista on nyt se, että kysymyksestä riippumatta eniten vastaajia on sillä vaihtoehdolla, joka kertoo tilanteen säilyvän aiemmalla tasolla.

Yksityiset palvelut

Palvelualan näkymissä kehitys on samansuuntainen kuin rakennus- alalla ja kaikki saldolut ovat nousseet syksystä. Erona rakennusalaan on kuitenkin se, että niin liikevaihdon kuin tilaukannan saldoluvun nousun takana on nimenomaan kasvuun uskovien määrän selvä kasvu. Tämän vuoden liikevaihdon uskoo olevan viime vuotta suurempi 61 prosenttia alan vastaajista ja vuoden takaista vahvemman tilaukannasta kertoo 52 prosenttia vastaajista. Investointien saldoluku on noussut selvästi syksystä (4/19: 21 vs 11/18: 1) ja neljä viidestä vastaajasta uskoo investointien vähintään säilyvän viime vuotisella tasolla.

Kauppa

Liikevaihdon kasvuun tänä vuonna verrattuna viime vuoteen uskoo 57 prosenttia kaupan alan vastaajista ja 39 prosenttia uskoo sen säilyvän samalla tasolla. 43 prosenttia yrityksistä on aikeissa rekrytoida lisää henkilökuntaa lähikuukausina. Yhdeksällä prosentilla kaupan alan yrityksistä on tarve vähentää henkilöstöään, vähennystarve on suurempi kuin muilla toimialoilla. Alalla on yhtä paljon niitä yrityksiä, jotka arvioivat investointiensa tänä vuonna olevan viime vuotta suuremmat kuin niitä, jotka arvioivat niiden olevan viime vuotta pienemmät, yhtä suurista investoinneista kertoo 39 prosenttia vastanneista. Tunnelman alalla arvioi optimistiseksi tai normaaliksi 78 prosenttia vastaajista, yksikään vastaaja ei pidä tunnelmaa erittäin optimistisena muttei myöskään erittäin pessimistisenä.

Pohjanmaan kauppakamari tekee säännöllisesti alueellisen kartoituksen yritysten tilanteesta. Tämä Business Panel –kysely toteutettiin 4.-9.4.2019 kauppakamarin jäsenyritysten keskuudessa. Kyselyyn vastasi kaikkiaan 221 yritystä, vastausprosentti oli 22. Tilastotieteellistä analyysia ei ole tehty, joten tuloksia on pidettävä suuntaa antavina. Vastausten jakauma:

Teollisuus	33 %	Hlöstön määrä:	
Rakentaminen	10 %	1-9	30 %
Palvelu	40 %	10-49	38 %
Kauppa	11 %	50-249	25 %
Muu	6 %	yli 250	7 %